

Rikksentorjuntaneuvoston toimintakertomus 2003

Rikksentorjuntaohjelma ja väkivallan vähentämishjelma.....	
Rikksentorjuntaneuvosto.....	
Neuvoston kokoukset.....	
Työvaliokunta.....	
Avustukset paikalliseen rikksentorjuntaan.....	
Avustukset hankkeiden arviointiin.....	
Viestintä.....	
Seminaarit.....	
Pohjoismainen yhteistyö.....	
Euroopan rikksentorjuntaverkosto EUCPN.....	
Viro-/Baltia-yhteistyö.....	
Hyvien rikksentorjuntakäytäntöjen EUCPN-konferenssi.....	
Euroopan rikksentorjuntapalkinto.....	
Yhteishanke Kuntaliiton kanssa.....	
Rikksentorjunnan koulutus.....	
Rikksentorjuntaneuvoston kokoonpano.....	
Rikksentorjuntaneuvoston työvaliokunnan kokoonpano.....	
Rikksentorjuntaneuvoston sihteeristön kokoonpano.....	

Rikoksentorjuntaohjelma ja väkivallan vähentämishjelma

Rikoksentorjuntaneuvoston valmisteleva kansallinen rikoksentorjuntaohjelman seurantaraportti luovutettiin tammikuun lopulla peruspalveluministeri Eva Biaudet'lle, oikeusministeri Johannes Koskiselle ja sisäasiainministeriön kansliapäällikkö Kari Häkämiehelle.

Kansallisen ohjelman tavoitteena oli, että kaikkiin kuntiin laaditaan rikoksentorjuntaohjelmat. Joulukuussa 2002 turvallisuussuunnitelmat kattoivat jo 316 kuntaa. Viranomaisten ja elinkeinoelämän yhteistyö on parantunut ja elinkeinoelämä on monin omin toimin lisännyt osallistumistaan rikoksentorjuntaan.

Raportissa esitettiin, että ohjelman toteutusta jatkettaisiin tehostetusti ja että valmisteltaisiin kansallinen ohjelma väkivallan vähentämiseksi. Ohjelman jatkotoimia käsiteltiin hallituksen iltakoulussa helmikuun lopulla. Edustakuntavaalien jälkeisen uuden hallituksen ohjelmaan sisältyy niin rikoksentorjuntaohjelman jatkaminen kuin väkivallan vähentämishjelman valmistelukin.

Itse rikoksentorjuntaohjelmaa ei tässä vaiheessa ole päivitetty. Jatkotoimet ovat tarkoittaneet lähinnä ohjelman toteutukset yleistä edistämistä. Erityinen paino on ollut paikallisen rikoksentorjunnan seudullisessa yhteistyössä ja rikoksentorjunnan koulutustarpeissa.

Väkivallan vähentämishjelman valmistelemiseksi rikoksentorjuntaneuvoston sihteeristö on tuottanut Maailman terveysjärjestön (WHO) väkivaltaa käsittelevästä asiantuntijaraportista tiivistetyn suomennoksen. Sihteeristössä valmisteltiin vastaus Euroopan neuvoston väkivalta-hankkeen kyselyyn ja lupautumalla valmistelevaan kansallisista hankkeista yhteenveto käyttöön on saatu aineisto, joka kuvaa mitä Euroopan neuvoston jäsenmaissa on tehty väkivallan vähentämiseksi. Keväällä kartoitettiin (EN:n kyselyä hyväksikäyttäen), mitä suurimmissa kaupungeissamme on tehty väkivallan ehkäisemiseksi. Rikoksentorjuntaneuvoston työvaliokunta on valmistellut väkivallan vähentämishjelman periaatteita ja suunnitelmaa sen varsinaiseksi laatimiseksi.

Rikoksentorjuntaneuvosto

Vuonna 2002 nimitetty rikoksentorjuntaneuvosto jatkoi toimintavuonna. Vuoden lopulla puheenjohtaja, professori Ari-Matti Nuutila pyysi eroa ja uudeksi puheenjohtajaksi 4.12. alkaen nimitettiin kaupunginjohtaja Timo Kvist. Lisäksi kolme muuta jäsentä vaihtui vuoden aikana: Hallitusneuvos Kari Paason tilalle tuli toukokuussa hallitusneuvos Ismo Tuominen sosiaali- ja terveysministeriöstä, ylitarkastaja Elsi Veijolan tilalle joulukuussa hallitusneuvos Ulla Taskinen opetusministeriöstä ja neuvotteleva lakimies Antero Jaakkolan tilalle joulukuussa kehittämisspäällikkö Markku Haiko Suomen Kuntaliitosta.

Neuvoston kokoonpano muutoksineen esitetään tämän toimintakertomuksen lopussa.

Neuvoston kokoukset

Ensimmäisen kokouksensa neuvosto piti tammikuussa työministeriössä. Kokouksen

teemana työvoimahallinto ja rikosentorjunta. Johtaja Matti Pukkio esitti työvoimapolitiikan yleiskatsauksen. Ylitarkastaja Meri-Sisko Eskola puhui maahanmuuton työvoimapolitiittisesta näkökulmasta. Vilkkaassa keskustelussa käsiteltiin muun muassa harmaata työvoimaa, työttömyysturvan ja tukien väärinkäyttöä, EU:n laajenemisen vaikutuksia ja turvapaikkakysymystä.

Kokous hyväksyi toimintasuunnitelman ja toimintakertomuksen. Se myös päätti esittää, että vuoden 2003 paikallisiin rikosentorjuntahankkeisiin myönnettävissä avustuksissa ilmoitettaisiin etusijalla pidettävän väkivallan ehkäisyyn pyrkiviä ja yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyötä edistäviä hankkeita.

Neuvoston **toinen kokous** oli toukokuussa Oikeuspoliittisella tutkimuslaitoksella. Laitoksen johtaja Tapio Lappi-Seppälä kertoi laitoksen kriminologisesta tutkimustoiminnasta. Yksi laitoksen keskeinen tehtävä on rikollisuustilanteen seuraaminen ja kuvaaminen, jota tehdään muun muassa vuodesta 1974 julkaistussa Rikollisuustilanne-raportissa ja monissa muissa julkaisuissa. Keskustelussa pohdittiin muun muassa mahdollisuuksia kehittää rikosentorjuntahankkeiden ja kriminaalipoliittisten toimien arviointitutkimusta.

Kokous päätti myös paikallisten rikosentorjuntahankkeiden avustusten myöntämistä koskevasta esityksestä. Samoin keskusteltiin jo vuonna 2002 käsitellyistä Kaupan Keskusliiton esityksiin kauppaan kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseksi ja hyväksyttiin niitä koskeva muistio. Lisäksi keskusteltiin alkoholiohjelman valmistelussa keskeisistä asioista, joista neuvostoa koskee erityisesti humalajuominen ja siitä aiheutuvat haitat.

Kolmas kokous pidettiin joulukuun alussa valtakunnansyyttäjänvirastossa, jossa aiheena oli syyttäjälaitoksen toiminta. Valtakunnansyyttäjä Matti Kuusimäki kertoi syyttäjälaitoksen uudelleenorganisoinnista, valtiosyyttäjävirston toimenkuvasta, toimivallasta, viraston nykytilasta ja kehitysnäkymistä. Valtiosyyttäjä Leena Metsäpelto kertoi syyttäjistä huumausainepoliitiikan toteuttajana.

Kokous käsitteli myös *Haaste*-lehteä koskevia asioita. Se hyväksyi uuden julkaisusopimuksen, valitsi uuden päätoimittajan ja hyväksyi esityksen toimitusneuvoston kokoonpanoksi.

Lisäksi kokous keskusteli väkivallan vähentämishjelman valmistelusta ja päätti, että ohjelman valmistelu aloitetaan pikaisesti. Työvaliokunta puheenjohtajan johdolla koostaa valmisteluorganisaatiosta esityksen neuvoston tammikuun kokoukselle.

Työvaliokunta

Työvaliokunta on pitänyt vuoden aikana kuusi kokousta.

Avustukset paikalliseen rikosentorjuntaan

Avustukset paikallisiin rikosentorjuntahankkeisiin ilmoitettiin haettavaksi tammi-kuussa. Hakemuksia tuli 41. Toukokuussa neuvosto antoi lausunnon oikeusministeriölle, joka lausunnon mukaisesti päätti tukea 12 hanketta yhteensä 88 200 eurolla (Haettujen avustusten yhteissumma oli 525 000 euroa). Tällä avustuskierröksellä priorisoitiin väkivallan ehkäisyyn ja julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöhön liittyviä

hankkeita.

Tuetut hankkeet ovat seuraavat:

Espoon kaupunki: 16 000 euroa Leppävaaran hyvinvointihankkeeseen. Hankkeen tavoitteina on mm. turvallisuuden parantaminen, paikallisten toimijoiden yhteistyön kehittäminen ja nuorten ongelmakäyttäytymisen ehkäisy.

Kemijärven kaupunki: 1500 euroa Kemijärven turvallisuuskampanjat 2003 –hankkeen huumevalistuskampanjaan. Kampanjan tarkoitus on parantaa valmiuksia kohdata päihteiden ja huumeiden käyttäjiä asiakastilanteissa.

Kouvolan seudun kuntayhtymä: 3200 euroa Turvallisuusverkosto –hankkeeseen. Projektissa käynnistetään moniammatillinen seudullinen yhteistyö, jonka tavoitteena on huumeiden käyttöön liittyvän rikollisuuden vähentäminen ja ehkäisy. Avustuksella järjestetään kuntiin perustetuille turvallisuusystyöryhmille verkostotyö- ja tukikoulutusta.

Lahden kaupunki: 5000 euroa Varhaisen ja kokonaisvaltaisen puuttumisen malli –hankkeeseen. Hankkeessa luodaan ja otetaan käyttöön kuntakohtaiset toimintamallit, joissa lasten ja nuorten tekemiin rikoksiin puututaan välittömästi. Tavoitteena on ehkäistä ja vähentää nuorten rikoksia ja niiden haittavaikutuksia.

Porvoon kaupunki: 7500 euroa Vaarallisten kohteiden kartoitus –hankkeeseen. Hankkeen tarkoitus on kartoittaa fyysisen ympäristön kohteet, joissa on ongelmia turvallisuuden kannalta sekä miettiä keinoja tilanteen ja olosuhteiden parantamiseksi. Hankkeeseen sisältyy turvallisuuden ja turvattomuuden kartoitus kyselytutkimuksen avulla.

Riihimäen kaupunki: 2000 euroa Petu (Peltosaaren turvallisuus) –hankkeeseen. Tavoitteena on alueen asukkaiden, julkisen sektorin ja kauppojen välisen yhteistyön kehittäminen ongelmakohtien (mm. juopottelu liikekiinteistöjen ympärillä, väkivalta, myymälävarkaudet) poistamiseksi ja turvallisuuden parantamiseksi. Yhteistyöverkostolle järjestään koulutusta ja luodaan yhteinen toimintamalli ongelmatilanteiden varalle.

Salon Seudun Kehittämiskeskus –kuntayhtymä: 1500 euroa turvallisuusyhteistyön kehittämiseen Salon seudulla. Seutukunnassa järjestetään kolme turvallisuuteen liittyvää seminaaria, joissa esitellään turvallisuuden osatekijöitä, niihin vaikuttamista ja verkotetaan eri toimijoita ja aktivoidaan heitä aloittamaan omia turvallisuutta parantavia hankkeita.

Seinäjoen kaupunki: 9500 euroa Fiilistä lakeuspuistosta –hankkeeseen. Hankkeen tarkoituksena on antaa tapakasvatusta, opettaa yhteistä vastuuta yhteisestä omaisuudesta, totuttaa nuoria käyttäytymään sääntöjen mukaisesti ja luoda mahdollisuuksia toimia kaupungin yhteisissä tiloissa sallitusti.

Sotkamon kunta: 5000 euroa Tolokku–hankkeeseen. Tarkoituksena on auttaa nuorta sopeutumaan vaikeuksiin ja löytämään omia vahvuuksia ala-asteelta yläasteelle siirryttäessä sekä auttaa luokkaa ryhmäytymään. Hanke pitää sisällään useita eri osioita ja se toteutetaan eri tahojen yhteistyöllä. Hankkeen seurantaraportin ja arvioinnin edellytetään tuottavan myös tietoa ongelman laajuudesta ja luonteesta ja hankkeella mahdol-

lisesti saavutettavista tuloksista.

Tampereen kaupunki: 5000 euroa näpistysten torjuntaan liittyvän Varkaus jättää aina jäljet –opetusvideon toteuttamiseen. Hankkeeseen osallistuvat Päihde- ja sosiaalipoliklinikka Paussi, Tampereen kihlakunnan poliisilaitos, Tampereen Kauppakamari ja TV-Tampere.

Vaasan kaupunki: 8000 euroa Vaasan opetustoimen turvallisuushankkeeseen. Hankkeen tarkoitus on suunnitella väkivallan seuraamuksista opetuspaketti, jonka avulla luokissa voidaan pohtia mm. faktan ja fiktion eroja. Avustus käytetään pääasiassa videon tuottamiseen.

Yrittäjänäisten Keskusliitto ry: 24 000 euroa Ennakoi turvasi yrittäjänainen – hankkeeseen. Hankkeen tarkoitus on yrittäjänäisten opastaminen ennakoimaan yritystoimintaan liittyvät turvallisuusriskit ja niiden mahdollinen estäminen. Hankkeessa järjestetään seminaareja, kerätään yrittäjänaisilta tietoa yrityksiin liittyvistä väkivaltatilanteista sekä tuotetaan aiheeseen liittyvä tietopaketti.

Avustukset hankkeiden arviointiin

Hankkeiden arviointiin tarkoitettujen avustuksien hakemisella ei ole ollut määräaikaa, mutta tällaisia hakemuksia on viime vuosina tullut varsin niukasti. Tänä vuonna neuvosto kuitenkin saattoi joulukuun kokouksessaan esittää oikeusministeriölle, että se myöntäisi **Vantaan kaupungille** 18 438 euroa käytettäväksi Vantaan turvallisuustalokoiden arviointitutkimukseen. Arviointitutkimus on tarkoitus tehdä Helsingin yliopistossa. Tutkimuksessa nähtiin aineksia niin prosessievaluuatioksi kuin vaikuttavuusarvioinniksikin. Hankkeen tarkoituksena on tuottaa paikallisen turvallisuussuunnittelun seurannan välineitä, ja näin sillä tulisi olemaan yleisempääkin hyödynnettävyyttä.

Viestintä

Neuvosto hyväksyi tammikuussa **viestintästrategian** vuosiksi 2003 ja 2004. Sen mukaisesti neuvosto kehittää omintakeista viestinnällistä ilmettä. Tämän mukaisesti se päätti ottaa käyttöön myös liikemerkin. Merkin löytämiseksi järjestettiin kilpailu nuorille graafikoille. Kilpailun voitti Teemu Sirviö, jonka suunnitteleman liikemerkin neuvosto on ottanut käyttöönsä.

Neuvoston **verkkosivustoa** on pidetty yllä entistä perusrakennetta ja aikaisempia peruslinjoja noudattaen. Sivuilla on tiedotettu rikosentorjuntaneuvoston toiminnasta ja rikosentorjunnan uutisista sekä tarjottu linkkejä muihin alan sivustoihin. Alustavasti on suunniteltu sivuston perusrakenteen uudistamista ja sisällön parantamista. Etenkin on todettu tarpeelliseksi parantaa tiedonvälitystä hyvistä rikosentorjuntakäytännöistä..

Haaste-lehti on ilmestynyt neljä kertaa. Lehden päätoimittajana toimi Risto Jaakkola. Kauko Aromaa osallistui toisena päätoimittajana numeron 4 tekemiseen. Lehden päätoimisena toimitussihteerinä toimi edelleen Riikka Kostiainen.

Lehden toimitusneuvoston kokoonpano vuoden 2003 aikana oli seuraava:

- professori Ari-Matti Nuutila, Turun yliopisto (puheenjohtaja)
- pääsihteeri Hannu Takala, rikosentorjuntaneuvosto (varapuheenjohtaja)
- apulaispoliisipäällikkö Tapio Huttunen, Helsingin poliisilaitos

- toimitusjohtaja Aulikki Kananoja, Helsingin sosiaalivirasto
- ylijohtaja Maija Kukkonen, Rikosseuraamusvirasto
- projektipäällikkö Kirsti Lahtinen, Tampereen kaupunki
- johtaja Tapio Lappi-Seppälä, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos
- lainsäädäntöneuvos Ulla Mohell, oikeusministeriö
- projektitutkija Sirkka Perttu, Suomen Kuntaliitto
- valtiosyyttäjä Jarmo Rautakoski, valtakunnansyyttäjänvirasto

Vuosi oli lehden kolmas ja samalla ensimmäisen julkaisusopimuksen viimeinen vuosikerta. Rikksentorjuntaneuvoston joulukuun kokous hyväksyi uuden julkaisusopimuksen vuosille 2004-2006, valitsi lehden uudeksi päätoimittajaksi 1.12.2003 alkaen Kauko Aromaan sekä teki oikeusministeriölle ehdotuksen toimitusneuvoston kokoonpanoksi. Uuden toimitusneuvoston kokoonpano on seuraava:

- sosiaali- ja terveysjohtaja Varpu-Leena Aalto, Keravan kaupunki
- asianajaja Aarno Arvela, Helsinki
- ylitarkastaja Heimo Kangaspunta, kriminaalihuoltolaitos
- valtiosyyttäjä Pekka Koponen, valtakunnansyyttäjänvirasto
- professori Pekka Koskinen, Helsingin yliopisto (puheenjohtaja)
- poliisipäällikkö Martti Kunnasvuori, Kuopion poliisilaitos
- aluekehityspäällikkö Kirsti Lahtinen, Tampereen kaupunki
- johtaja Tapio Lappi-Seppälä, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos
- lainsäädäntöneuvos Ulla Mohell, oikeusministeriö
- erityisasiantuntija Sirkka Perttu, Suomen kuntaliitto
- professori Tarja Pösö, Tampereen yliopisto
- pääsihteeri Hannu Takala, rikksentorjuntaneuvosto

Ritonen -tiedote ilmestyi viidesti välittäen rikksentorjuntauutisia ja tietoa neuvoston toiminnasta.

Seminaarit

Neuvosto järjesti tammikuussa **Vaasassa** seminaarin **ruotsinkielisten kuntien rikollisuudesta ja rikksentorjunnasta**.

Kesäkuussa järjestettiin **työpaja rikoksen taloustieteestä**, jossa neuvoston sihteeristön siviilipalvelusmies Alekski Grym alusti tutkimuksestaan.

Kesäkuussa oli myös Kuntaliiton kanssa järjestetty seminaari **suurimpien kaupunkien rikksentorjunnasta** ja erityisesti väkivallan ehkäisystä.

Pohjoismainen yhteistyö

Pohjoismaisten rikksentorjuntaneuvostojen yhteiskokous oli toukokuussa Norjassa. Rikksentorjuntaneuvostosta kokoukseen osallistui puheenjohtajan ja pääsihteerin lisäksi muita sihteeristön jäseniä.

Pohjoismaisessa yhteistyössä on osallistuttu *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* -lehden julkaisemiseen, pohjoismaisen kriminologian bibliografian ylläpitämiseen sekä em. lehden ja yleisemmin pohjoismaista kriminologista ja rikosentorjuntayhteistyötä koskeviin kehityssuunnitelmiin.

Yhteistyö Ruotsin rikosentorjuntaneuvoston (BRÅ) kanssa on tiivistynyt siksikin, että sihteeristössä työskentelee nyt BRÅ:sta siirtynyt suunnittelija.

Euroopan rikosentorjuntaverkosto EUCPN

Neuvosto on yhdessä oikeusministeriön kanssa toiminut EUCPN:n kansallisena yhteispisteenä.

Vuoden aikana osallistuttiin kaikkiin kolmeen kansallisten edustajien kokoukseen, joista kaksi pidettiin Kreikan ja yksi Italian puheenjohtajakaudella.

Kreikan toisen kokouksen yhteydessä järjestettiin paikallisen rikosentorjunnan seminaari, johon osallistui myös erityissuunnittelija Kalle Koskivirta, joka esitteli Helsingin kaupungin turvallisuusohjelmaa.

EUCPN:n alatyöryhmistä osallistuttiin aktiivisesti tilastojen vertailukelpoisuutta, kynnäkkävarkauksien ehkäisyä ja nuorisorikollisuutta koskeviin ryhmiin. Vuoden aikana osallistuttiin myös EU:n rikosentorjunnan tulevaisuutta käsitelleeseen asiantuntijakokoukseen vastattiin lukuisiin tiedusteluihin tai kommentoitu verkoston päätösluonnoksia ym. Osallistuttiin myös EUCPN:n seminaariin, jossa pohdittiin hyvien rikosentorjuntakäytäntöjen suunnitteluun ja kuvaamiseen suositeltavaa käsitekehikkoa.

Neuvosto on keväällä hakenut AGIS-rahoitusta eurooppalaisen seminaarin järjestämiseksi rikollisuuden ja kriminaalipolitiikan kustannuksista ja niiden jakautumisesta. Rahoituksesta saatiin myönteinen päätös, ja seminaari pidetään vuoden 2004 huhtikuun alussa. Alun perin marraskuusi kaavailtua ajankohtaa jouduttiin siirtämään rahoituspäätöksen viipymisen ja seminaarin avainhenkilöiden aikataulujen vuoksi. Seminaari pyrkii osaltaan toteuttamaan EUCPN:n toimintaohjelman kohtaa, jonka mukaan verkostossa kehitetään tietämystä rikosentorjunnan kustannuksista ja hyödyistä kustannustehokkaiden torjuntamenetelmien edistämiseksi Euroopassa.

Viro-/Baltia-yhteistyö

Keväällä laadittiin selvitys rikollisuudesta ja rikosentorjunnasta Virossa sekä lisäksi selvitys Viron alkoholipolitiikasta. Kesäkuussa rikosentorjuntaneuvoston edustajat vierailivat Tallinnassa ja keskusteltiin yhteistyön tiivistämisestä Viron rikosentorjuntaneuvoston kanssa,

Viron kanssa tehtävän yhteistyön edellytyksiä on parantanut, että sihteeristössä on kaksi viron taitajaa.

Rikosentorjuntaneuvoston puheenjohtaja ja sihteeristö olivat aktiivisesti mukana järjestämässä ja toteuttamassa Tallinnassa syyskuussa Eurojustin sekä Suomen ja Viron oikeusministeriöiden järjestämää seminaaria, jossa EU:n oikeudellisen yhteistyön ohella myös rikosentorjunta oli keskeisenä teemana.

Joulukuun alussa rikosentorjuntaneuvosto järjesti yhteistyössä Viron rikosentorjuntaneuvoston kanssa Tallinnassa seminaarin "Alkoholi, alkoholipolitiikka ja rikollisuus". Suomalaisen ja virolaisen asiantuntijoiden lisäksi seminaariin osallistui edustajia myös Liettuasta. Seminaarin aikana kehitettiin Baltia-Suomi yhteistyötä alkoholiin liittyvän rikollisuuden torjunnassa.

Hyvien rikosentorjuntakäytäntöjen EUCPN-konferenssi

Euroopan rikosentorjuntaverkoston toinen hyvien rikosentorjuntakäytäntöjen konferenssi järjestettiin Roomassa marraskuussa. Suomesta esiteltiin neljä rikosentorjuntakäytäntöä:

Teemasta *autovarkauksien torjunta* esiteltiin pääkaupunkiseudun poliisin eri yhteistyötahojen kanssa kaksi eri kertaa toteuttama kirjekokeilu. Riskiautojen omistajista poimituille otoksille lähetettiin kirjeet, joissa varoitettiin autoon kohdistuvien rikosten vaaroista ja neuvottiin suojaamiskeinoja. Näihin autoihin kohdistuneita rikoksia verrattiin vastaaviin kontrolliryhmiin, joihin kuuluville kirjettä ei lähetetty. Tulosten perusteella selvä rikosriskin aleneminen saavutettiin sellaisten vanhahkojen autojen kohdalla, joihin kohdistunut riski oli alun perin suhteellisen korkea ja joihin suositeltiin rattilukkoa. Sen sijaan uudempien autojen kohdalla ei riskin alenemista havaittu – näissä oli yleensä valmiiksi ajonestolaite ja autoon kohdistuvien rikosten riski oli alun perinkin verrattain alhainen.

Teemasta *liikeryöstöjen torjunta* esiteltiin Suomen pankkiryöstöjen torjuntaohjelma, jonka avulla 1990-alun korkeat ryöstöluvut painuivat ennätysalhaisiksi Euroopan tasolla.

Kolmas kokouksen teema oli *maahanmuuttajanuorten uusintarikollisuuden vähentäminen sosiaalisen integroimisen avulla*. Tähän teemaan liittyen esiteltiin kaksi suomalaista hanketta. Vantaan *Hakunila-projekti* kehitettiin vastaukseksi somalialaisten ja suomalaisten nuorten väkivaltaisiin yhteenottoihin ja tässä yhteydessä esiin tullessiin ongelmiin. Hankkeen piirissä kehitettiin erilaisia yhteistyö- ja neuvottelumuotoja ja –järjestelmiä, joiden avulla ristiriitoja pystyttiin sovitteluun rauhanomaisesti ja monia epäkohtia lieventämään. Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen perustama *Fenix –mahdollisuuksien talo* tarjoaa toimintapuitteet lukuisille nuorten parissa toimiville hankkeille. Niistä useat tarjoavat tukea ja apua syrjäytymisvaarassa oleville maahanmuuttajanuorille.

Euroopan rikosentorjuntapalkinto

Suomi osallistui toista kertaa Euroopan rikosentorjuntakilpailuun (ECPA). Neuvoston sihteeristön tiedossa olleiden ja sille lähetettyjen vihjeiden perusteella ehdokkaaksi valittiin Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen Ruori-hanke. Ruori oli kohdennetun nuorisotyön kaksivuotinen hanke, joka toimi vuosina 2001-2003. Hankkeeseen valittiin 43 iältään 11-18-vuotiasta nuorta, joilla oli tarkkaavaisuusongelmia, häiriökäyttäytymistä tai päihteiden liikakäyttöä. Ryhmä ja yksilötyön sekä poikkihallinnollisten verkostojen avulla pyrittiin tukemaan nuorten kehitystä mahdollisimman johdonmukaisesti. Hankkeesta valmistui myös ulkopuolinen arviointitutkimus.

ECPA:n tuomaristo piti Ruoria varsin hyvänä hankkeena. Se katsottiin hankkeeksi, joka selvimmin täyttää kilpailun jokaisen arviointikriteerin. Vuoden 2003 rikosentor-

juntapalkinnon voittajaksi valittiin kuitenkin Portugalin hanke ”Quinta da Princesan naapuruston tutorit”. Tämä on Lissabonin köyhällä asuntoalueella toimiva hanke, jossa kohderyhmän ytimen muodostavilla nuorilla oli takanaan useita rikoksia. Hyvin suuri osa nuorista keskeyttää koulun. Hankkeessa nuorille tarjotaan apua ja tukea koulunkäynnin edistämiseksi ja muutenkin rakentavan ajankäytön mahdollistamiseksi.

Vuoden aikana EUCPN:n piirissä keskusteltiin siitä, että Euroopan rikosentorjuntapalkinto tulisi osaksi verkoston toimintaa, kun se nykyään on siitä riippumaton, kilpailuun osallistuvien jäsenmaiden hanke. Keskustelu jatkuu vuonna 2004. Jo nyt on kuitenkin tiedossa, että vuoden 2004 jälkipuolen puheenjohtaja, Hollanti, järjestää hyvien rikosentorjuntakäytäntöjen konferenssin ja ECPA-seremonian samalla kertaa joulukuussa.

Yhteishanke Kuntaliiton kanssa

Kuntaliiton kanssa on jatkettu hanketta, jossa tavoitteena on edistää turvallisuutta kunnissa sekä seutukunnallista yhteistyötä. Hankkeen pilottiseuduille järjestettiin vuoden aikana kolme työseminaaria, huhtikuussa, elokuussa ja lokakuussa. Kesäkuussa osallistuttiin lisäksi Salon seudun turvallisuusyhteistyöstä järjestettyyn seminaariin.

Rikosentorjunnan koulutus

Paikallisen rikosentorjunnan koulutustarvetta ja mahdollisuuksia on selvitetty em. yhteistyöprojektin lisäksi sihteeristössä, jossa on tehty selvitys koulutuksen tilasta eräissä maissa. Koulutusohjelman johtaja Henry Shaftoe englannista kävi 1.9. esittelemässä etäopiskeluun soveltuvaa rikosentorjunnan ja yhdyskuntaturvallisuuden koulutusohjelmaa. Ohjelma toimii Bristolissa sijaitsevan Länsi-Englannin yliopiston puitteissa ja sillä on kymmeniä opiskelijoita eri maissa. Rikosentorjuntaneuvoston työvaliokunta katsoi, että tämän ohjelman soveltuvuutta suomalaisen koulutuksen pohjaksi kannattaa selvittää ja että alkuvaiheessa olisi harkittava sitä, että tarjottaisiin muutama stipendi sellaisten henkilöiden haettavaksi, jotka olisivat kiinnostuneet käymään tämän koulutusohjelman sen nykyisessä muodossa.

Rikksentorjuntaneuvoston kokoonpano

15.5.2002 aloittaneen neuvoston kokoonpano ja siinä vuonna 2003 tapahtuneet muutokset	
Puheenjohtaja: Professori Ari-Matti Nuutila Turun yliopisto (4.12.2003 saakka).	Varapuheenjohtaja: Poliisiylijohtaja Reijo Naulapää, sisäasiainministeriö
Puheenjohtaja: Kaupunginjohtaja Timo Kvist Naantalin kaupunki (4.12.2003 alkaen).	
Jäsenet	varajäsenet
apulaisosastopäällikkö Jarmo Littunen, oikeusministeriön kriminaalipoliittinen osasto	ylijohtaja Maija Kukkonen, kriminaalihuoltolaitos
poliisiylitarkastaja Jorma Vuorio, sisäasiainministeriö	rikosylikomisario Sakari Juurikkala, Espoon kihlakunnan poliisilaitos
hallitusneuvos Kari Paaso, sosiaali- ja terveysministeriö (14.5.2003 saakka)	neuvotteleva virkamies Tapani Sarvanti, sosiaali- ja terveysministeriö
hallitusneuvos Ismo Tuominen, sosiaali- ja terveysministeriö (14.5.2003 alkaen)	
ylitarkastaja Elsi Veijola, opetusministeriö (4.12.2003 saakka)	ylitarkastaja Heidi Peltonen, opetushallitus
hallitusneuvos Ulla Taskinen, opetusministeriö (4.12.2003 alkaen)	
neuvotteleva lakimies Antero Jaakkola, Suomen Kuntaliitto ry (4.12.2003 saakka)	kaupunginjohtaja Marketta Kokkonen, Espoon kaupunki
kehittämispäällikkö Markku Haiko Suomen Kuntaliitto ry (4.12.2003 alkaen)	
asuntoneuvos Riitta Kimari, ympäristöministeriö/asunto- ja rakennusosasto	ylitarkastaja Timo Saarinen, ympäristöministeriö/alueiden käytön osasto
erikoissuunnittelija Hannu Niemi, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos	johtaja Kauko Aromaa, HEUNI
toimitusjohtaja Osmo Laine, Kaupan keskusliitto/Päivittäistavarakauppa	turvallisuusjohtaja Harri Uusitalo, Tradeka Group Oy
vahinkovakuutusjohtaja Veli-Matti Ojala, Suomen Vakuutusyhtiöiden keskusliitto ry	tiedotuspäällikkö Veikko T. Valkonen, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto ry
tutkimusprofessori Salme Ahlström, STAKES, Alkoholipoliittinen tutkimusyksikkö	tutkimuspäällikkö Juhani Iivari, STAKES
toiminnanjohtaja Pirkko Lahti, Suomen Mielen-	toiminnanjohtaja Stina Oriander, Förbundet

terveysseura ry	Hem och Skola i Finland rf
erityisnuorisotyön sihteeri Juha Alstela, Kirkon nuorisotyön keskus	vt. kriminaalityön sihteeri Sami Puumala, Kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyön keskus
erikoissuunnittelija Meri-Sisko Eskola, työministeriö/kotouttaminen	johtaja Matti Pukkio, työministeriö/työllisyyspolitiikka
osastopäällikkö Leena Linnainmaa, Keskuskauppakamari	johtaja Rauno Vanhanen, Suomen Yrittäjät ry
valtionsyyttäjä Ritva Sahavirta, valtakunnansyyttäjänvirasto	käräjätuomari Maija Nyysönen, Helsingin käräjäoikeus

Rikksentorjuntaneuvoston työvaliokunnan kokoonpano

Työvaliokunta 2003 ja siinä tapahtuneet muutokset	
Puheenjohtaja: Professori Ari-Matti Nuutila Turun yliopisto (4.12.2003 saakka).	
Puheenjohtaja: Kaupunginjohtaja Timo Kvist Naantalin kaupunki (4.12.2003 alkaen).	
Jäsenet	varajäsenet
Poliisiylijohtaja Reijo Naulapää, sisäasiainministeriö, varapuheenjohtaja	poliisiylitarkastaja Jorma Vuorio, sisäasiainministeriö
apulaisosastopäällikkö Jarmo Littunen, oikeusministeriön kriminaalipoliittinen osasto	ylijohtaja Maija Kukkonen, kriminaalihuoltolaitos)
valtionsyyttäjä Ritva Sahavirta, valtakunnansyyttäjänvirasto	käräjätuomari Maija Nyysönen, Helsingin käräjäoikeus
neuvotteleva lakimies Antero Jaakkola, Suomen Kuntaliitto ry (4.12.2003 saakka)	kaupunginjohtaja Marketta Kokkonen, Espoon kaupunki
kehittämispäällikkö Markku Haiko Suomen Kuntaliitto ry (4.12.2003 alkaen)	
erikoissuunnittelija Hannu Niemi, Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos	johtaja Kauko Aromaa, HEUNI
osastopäällikkö Leena Linnainmaa, Keskuskauppakamari	johtaja Rauno Vanhanen, Suomen Yrittäjät ry

Rikoksentorjuntaneuvoston sihteeristön kokoonpano

Hannu Takala jatkoi neuvoston pääsihteerinä ja Jukka-Pekka Takala suunnittelijana koko toimintavuoden. Erikoissuunnittelija Mervi Hyvärinen jäi vuorotteluvapaalle 1.9.2003. Hyvärisen sijaiseksi nimitettiin suunnittelija Markus Alanko. Suunnittelija Saija Järvinen oli äitiyslomalla ja vanhempainvapaalla. Järvisen sijaisena aloitti 31.3. suunnittelija Regina Järg. Toimistosihteerin sijaisena toimi Anne-Maarit Heinonen 24.9.2003 saakka, jolloin Katriina Kiviharju palasi vuorotteluvapaalta. Alekski Grym jatkoi neuvostossa siviilipalvelusmiehenä 26.11.2003 saakka, ja Simo Suhonen aloitti siviilipalvelusmiehenä 3.2.2003.